

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی
مازندران

آموزش خودمراقبتی در کتواسیدوز دیابتی

DKA

واحد آموزش سلامت مدیریت پرستاری

۱۳۹۹

با آرزوی بهبودی و سلامتی کامل برای شما عزیزان

diabeti-plus.com

کتواسیدوز دیابتی چیست؟

انسولین کمک می کند قندی که در جریان خون وجود دارد به سلولها وارد شده و در آنجا تبدیل به انرژی شود. در کتواسیدوز دیابتی چون انسولین در خون این بیماران بسیار کم یا اصلا وجود ندارد تا قند را به داخل سلول ببرد و بسوزاند، در نتیجه قند در خون باقی مانده و مقدار آن مرتبافزایش می یابد و بدن به جای سوزاندن قند، چربی را می سوزاند و باعث افزایش ماده سمی به نام کتون در خون می شود. وقتی قند خون خیلی بالا رود کلیه ها نمی توانند آن را تصفیه کرده و قند به همراه ادرار دفع می شود و در همین زمان مقدار زیادی آب هم برای رقیق کردن ادرار از بدن دفع می شود.

در این زمان ادرار زیاد شده و بدن دچار کم آبی می شود. در زمان کتواسیدوز ۱۰٪ آب بدن از دست می رود. در همین شرایط به همراه دفع آب مقدار قابل توجهی پتاسیم و نمکهای بدن از بدن دفع می شود.

در چه زمانی و در چه کسانی کتواسیدوز دیابتی ایجاد می شود؟

کتواسیدوز دیابتی اغلب در بچه ها و بزرگسالانی که به دیابت نوع اول مبتلا هستند ایجاد می شود ولی گاهی در بیماران بزرگسال مبتلا به دیابت نوع ۲ و یا در دیابت حاملگی اتفاق می افتد.

کتواسیدوز وقتی که یک بیماری دیگر مانند پنومونی یا هر بیماری تب دار، اسهال و یا استفراغ وجود دارد و یا زمانی که مصرف داروی دیابت و یا یک دوز انسولین فراموش شده است اتفاق می افتد. گاهی کتواسیدوز اولین نشانه ابتلا به دیابت است ولی اگر از علائم دیابت و یا کتواسیدوز دیابتی اطلاع داشته باشید، می توان از آن پیشگیری نمود.

چگونه می توان از بروز کتواسیدوز در منزل جلوگیری نمود؟

اگر به دیابت نوع ۱ مبتلا هستید مرتباً میزان قندخون خود را چک کنید به ویژه اگر دچار عفونت شده اید یا در شرایط بیماری خاصی قرار دارید این کنترل را به فواصل کمتر (هر ۳ تا ۴ ساعت یکبار) انجام دهید، اگر میزان قندخونتان از ۲۵۰ بالاتر بود ادرار خود را از نظر کتون بررسی کنید.

به میزان کافی آب بنوشید و مراقب هرگونه علائم عفونت در بدن خود باشید.

اگر پزشک به شما دستور خاصی برای مصرف انسولین کوتاه اثر در موقعیتهای خاص داده است آنرا به خوبی به یاد داشته باشید تا بتوانید در زمان افزایش ناگهانی قندخون یا وجود کتون در ادرار از آن استفاده نمایید.

اگر غذا نخورده اید انسولین را قطع نکنید. بدن شما همیشه به انسولین نیاز دارد برای شرایط خاص و تغییر دوز انسولین از پزشک خود کمک بگیرید.

چگونه می توان متوجه شد که ممکن است کتواسیدوز اتفاق بیفتد؟

اگر همیشه احساس تشنگی می کنید، زیاد ادرار میکنید و احساس خستگی شدید و خواب آلودگی دارید ممکن است دچار کتواسیدوز دیابتی شده باشید. سایر علائم کمک کننده عبارتند از:

کاهش اشتها، استفراغ، درد شکمی، نفس زدن، خشکی غیر معمول پوست، خشکی دهان، افزایش ضربان قلب، فشارخون پایین، بوی خاص میوه ای در بازدم

قندخون بالای ۲۵۰ میلی گرم در دسی لیتر می تواند یک پیش آگهی برای کتواسیدوز باشد.

✓ شرح حال: سابقه دیابت؟ سابقه افزایش قند خون؟ نوع استفراغ؟ دردتکمی؟

چه زمانی باید به پزشک مراجعه کنید؟

- ✓ اگر دوبار قندخونتان بالای ۲۰۰ باشد.
- ✓ اگر قندخونتان کمتر از ۷۰ باشد و علائم کاهش قند خون داشته باشید.
- ✓ اگر میزان کتون در ادرار در تستهای خانگی بالا باشد.
- ✓ اگر حداقل یکبار استفراغ کرده اید یا دچار اسهال شده اید (۳-۴ بار در طی شش ساعت)
- ✓ اگر علائمی از گلودرد، تب، زخم گلو و علائم عفونت دارید.

❖ درمان این بیماری تجویز مایعات وریدی، داروهای برای پایین آوردن قندخون و استفاده از نمک پتاسیم برای اصلاح برخی اختلالات در بدن است.

چه زمانی باید برای بستری به بیمارستان مراجعه کنید؟

وقتی بیمار دیابتی به شدت بدحال است و دچار ضعف و گیجی و کم آبی می باشد و همچنین علائمی مثل درد شدید شکم و استفراغ و درد قفسه سینه به همراه دارد.

کتواسیدوز دیابتی چگونه درمان می شود؟

کتواسیدوز دیابتی در ۹۵٪ موارد به خوبی درمان می شود ولی اگر بدون درمان باقی بماند بیمار به کما می رود و وضعیت بیمار وخیم میگردد لذا باید هرچه سریعتر با علائم شدید در بیمارستان بستری شود.